

PRELIMINÄR BUDGET år 2025

Om Ålands kommunförbunds finansiering stadgas i 99 § [Kommunallag för landskapet Åland](#). Ytterligare bestämmelser om budgetprocessen tillämpas genom [Grundavtal för Ålands kommunförbund](#).

20 § Finansiering

Ålands kommunförbunds verksamhet finansieras av kommunerna gemensamt. Av kostnaderna skall hälften fördelas enligt de beskattningsbara inkomsterna vid den kommunala inkomstbeskattningen under föregående år och hälften enligt antal kommuninvånare i respektive kommun på årets första dag det år kostnaderna avser. De beskattningsbara inkomster som ovan avses omfattar även kommunens andel av samfundinkomstskatten.

Se bilaga 1 och 2 för uppgifter om redovisningen enligt debitering samt invånarantal

26 § Budget och ekonomiplan

Vid beredningen av ekonomiplanen skall medlemskommunerna ges tillfälle att framlägga förslag till utvecklande av kommunförbundets verksamhet.

Budgeten och ekonomiplanen skall i fråga om driftsekonomin specificeras enligt uppgift, och i fråga om investeringar enligt projekt. Den preliminära budgeten och ekonomiplanen för följande kalenderår skall tillställas medlemskommunerna före 15.09 och den godkända budgeten och ekonomiplanen före 30.11.

ALLMÄN BEDÖMNING av läget inför 2025

När det är dags för ett nytt årsskifte har den nya mandatperioden tagit fart och de förtroendevalda i kommunerna har hunnit etablera sig i sina roller efter valet i oktober 2023. Regeringsprogrammet har hunnit gå från idé till förverkligande och fortsätter sätta sin prägel på kommunerna och kommunförbundets verksamhet. Under 2025 återstår flera betydande lagstiftningsprojekt som inleddes under 2024. Bland annat revideringen av kommunallagen, utvärderingen av landskapsandelssystemet, lagförslag om tryggnad av kommunal service samt eventuell implementering av informationshanteringslagen

Ekonomiska utsikter

Nationellt ser de ekonomiska utsikterna något ljusare ut jämfört med de senaste åren. Prishöjningarna och ränteläget verkar stabiliseras, samtidigt som en gradvis ekonomisk återhämtning förväntas påbörjas under 2024 och ytterligare förstärkas under 2025. Trots dessa positiva tecken kvarstår risker, särskilt på energimarknaden samt kring effekterna av den långvariga perioden med hög inflation.

På kommunal nivå bidrar faktorer i omvärlden och lokalt till ett fortsatt ansträngt läge för många kommuner, medan vissa kommuner upplever en mer stabil grund att stå på. Vårdförändringsreformens konsekvenser har skapat osäkerhet, bland annat i skatteprognoserna, och med tiden uppdagas nya konsekvenser där det visar sig att Ålands särställning har glömts bort i lagstiftningsprocessen.

Ett kvarstående bekymmer är fortsättningsvis de senaste årens lagstiftning som har höjt ambitionsnivån för den kommunala servicen. Behovet av kommunala ekonomiska konsekvensanalyser och utvärderingar kvarstår.

Nationella och internationella faktorer

I spåret av vårdförändringsreformen pågår en överföring av ansvaret för arbets- och näringsstjänsterna till kommunerna. Enligt den senaste ekonomibarometern från Finlands kommunförbund bedömde över hälften av kommunernas ekonomidirektörer på fastlandet att kommunens ekonomiska utsikter ser dystra eller ytterst dystra ut om ett år. Kommunernas kostnader har stigit kraftigt till följd av social- och hälsovårdsreformen samtidigt som den ekonomiska tillväxten har varit svag under en längre tid, vilket skapar ett behov av anpassningsåtgärder och skärpt kommunalskatt.

Ute i Europa och världen är säkerhetsläget fortsatt ansträngt, samtidigt som konflikterna sprider sig både till antal och omfattning. I en åländsk kontext märks det höjda tonlägets framför allt genom ett ökat fokus på beredskapsfrågor.

MÅLSÄTTNINGAR år 2025

- **STÖD FÖR FÖRTROENDEVALDA** Kommunförbundet stöttar aktivt de kommunalt förtroendevalda genom utbildningar, workshops eller nätverksträffar.
  - **Indikator: Varje förtroendevald har tillgång till minst en kompetenshöjande insats per år**
- **KUNSKAPS- OCH KOMPETENSDELNING** Kommunförbundet ska öka och underlätta den delade kunskapen och kompetensen mellan kommunerna.
  - **Indikator: Kommunförbundet utvecklar strukturer eller verktyg som främjar aktivt utbyte av information, erfarenheter och bästa praxis**
- **INTRESSEBEVAKNING OCH LAGSTIFTNING** Kommunförbundet ska fortsätta vara en stark och trovärdig röst för sina medlemskommuners intressen genom att säkerställa att kommunernas röster hörs i viktiga beslutsfattande forum, samt genom att påverka lagstiftningsprocessen.
  - **Indikator: Kommunförbundet prioriterar att alltid avge formella yttranden i lagstiftningsprocesser vid förslag som har stor påverkan på kommunerna**
- **PEDAGOGISK ANALYS OCH KOMMUNIKATION** Kommunförbundet ska tillhandahålla tydlig och pedagogisk kommunikation som förklarar komplexa frågor på ett lättförståeligt sätt för både kommuner och invånare för att stärka förståelsen för kommunernas roll och utmaningar.
  - **Indikator: Kommunförbundet förekommer på en regelbunden basis i åländsk media**
  - **Kommunförbundet gör en kommunikationskampanj för att stärka bilden av de åländska kommunerna**

ÖVERSIKT Budget 2025

Kostnadslag	ÅKF 2025	KAD 2025	Kurser 2025	Engångsposter
Löner och arvoden	- 100 300			
Lönebikostnader	- 20 000			
Köp av tjänster	- 43 200	- 95 100	- 5 000	- 11 000
Material	- 4 000			
Hyror	- 4 000			
Totalsumma	- 170 500	- 95 100	- 5 000	- 11 000

Den preliminära budgeten har utgått ifrån antagande om att volymen i verksamheten 2025 motsvarar volymen under 2024.

KOMMUNANDELAR Budget 2025

Kommun	Totalt	ÅKF	KAD	Rat 1-3	Skillnad 2024
Brändö	8 703,85	7 208,12	1 495,73	2 901,28	192,40
Eckerö	15 294,57	12 637,81	2 656,76	5 098,19	1 189,52
Finström	43 926,63	36 311,75	7 614,89	14 642,21	2 997,77
Föglö	8 355,39	6 904,91	1 450,47	2 785,13	621,84
Geta	7 363,06	6 075,07	1 287,98	2 454,35	792,19
Hammarland	26 619,07	21 994,12	4 624,95	8 873,02	2 697,60
Jomala	17 911,76		17 911,76	5 970,59	1 099,97
Kumlinge	5 139,45	4 250,99	888,46	1 713,15	313,78
Kökar	3 332,69	2 750,59	582,10	1 110,90	212,47
Lemland	37 472,15	30 992,27	6 479,88	12 490,72	3 398,13
Lumparland	6 259,78	5 175,58	1 084,20	2 086,59	252,77
Mariehamns stad	39 128,78		39 128,78	13 042,93	1 364,97
Saltvik	31 507,52	26 058,66	5 448,86	10 502,51	2 169,24
Sottunga	1 892,66	1 564,15	328,51	630,89	239,04
Sund	16 386,83	13 542,64	2 844,18	5 462,28	1 023,96
Vårdö	7 305,81	6 033,34	1 272,47	2 435,27	734,36
Total summa	276 600,00	181 500,00	95 100,00	92 200,00	19 300,00

Kostnader/intäktslag		ÅKF	KAD	KURS	Engångspost
Ersättningar av kommuner					
3101	Kommunandel Brändö	8 703,85	7 208,12	1 495,73	
3102	Kommunandel Eckerö	15 294,57	12 637,81	2 656,76	
3103	Kommunandel Finström	43 926,63	36 311,75	7 614,89	
3104	Kommunandel Föglö	8 355,39	6 904,91	1 450,47	
3105	Kommunandel Geta	7 363,06	6 075,07	1 287,98	
3106	Kommunandel Hammarland	26 619,07	21 994,12	4 624,95	
3107	Kommunandel Jomala	17 911,76		17 911,76	
3108	Kommunandel Kumlinge	5 139,45	4 250,99	888,46	
3109	Kommunandel Kökar	3 332,69	2 750,59	582,10	
3110	Kommunandel Lemland	37 472,15	30 992,27	6 479,88	
3111	Kommunandel Lumparland	6 259,78	5 175,58	1 084,20	
3112	Kommunandel Saltvik	31 507,52	26 058,66	5 448,86	
3113	Kommunandel Sottunga	1 892,66	1 564,15	328,51	
3114	Kommunandel Sund	16 386,83	13 542,64	2 844,18	
3115	Kommunandel Vårdö	7 305,81	6 033,34	1 272,47	
3116	Kommunandel Mariehamns stad	39 128,78		39 128,78	
3194	Hyresintäkter	5 000	0	5 000	
4001	Sammanträdesarvoden	-14 000	-14 000		
4007	Avtalslöner	-86 300	-86 300		
4008	Semesterlöneperiodisering	0			
4101	Socialskyddsavgift	-1 400	-1 400		
4110	Pensionspremier	-17 300	-17 300		
4120	Arbetslöshetsförs.premier	-1 000	-1 000		
4130	Olycksfallsförsäkringspremie	-200	-200		
4135	Grupplivförsäkringspremie	-100	-100		
4220	Ersättningar från FPA				
4340	Kontor, bank och experter	-120 100	-10 000	-95 100	-11 000
4342	Kontor, bank, exp ej moms	-8 500	-8 500		
4344	Revisionsarvode	-2 000	-2 000		
4345	Bokföring	-5 000	-5 000		
4350	Tryckning och annonsering	-4 500	-4 500		
4360	Post- och teleavgifter	-500	-500		
4362	Post- o teleavg. ej moms	-500	-500		
4370	Försäkringar	-200	-200		
4411	Inkvart. o förplägn. 14%	-1 000	-1 000		
4421	Reskostnader 10%	-500	-500		
4422	Reskostnader, ej moms	-1 500	-1 500		
4425	Resersättning förtroendev.	-4 500	-4 500		
4432	Social o hälsov., ej moms	-500	-500		
4440	Utbildning o kurser 24% moms	-2 500	-2 500		
4460	Övriga tjänster	-500	-500		
4500	Kontorsmaterial	-300	-300		
4507	Dataprogram ej moms	-500	-500		
4509	Datorer, service, repar. och install.	-1 500	-1 500		
4513	Prenumerationer 10%	-700	-700		
4514	Prenumerationer ej moms	-500	-500		
4600	Övrigt material	-500	-500		
4820	Lokalhyra moms	-4 000	-4 000		
4825	Hyra möteslokaler	0			

JÄMFÖRELSE Budget 2025–2024

Kostnads/intäktsslag	Budget 2025	Budget 2024	+ / - euro
Kommunandelar	276 600	257 300	19 300
Kursintäkter	5 000	5 000	0
Löner och arvoden	- 100 300	- 97 000	- 3 300
Lönebikostnader	- 20 000	- 21 000	1 000
Köp av tjänster	- 152 300	- 137 000	- 15 300
Material	- 4 000	- 3 700	- 300
Hyror/övriga kostnader	- 4 000	- 3 600	- 400
+ / - euro	0	0	0

Totalt ökar kommunandelarna med 19 300 € jämför med 2024 års fastställda budget. Av summan utgör 11 000 euro en engångskostnad för en ny hemsida, vilket är nödvändigt eftersom nuvarande webbplattform kommer att upphöra efter årsskiftet. Ytterligare är den förväntade nyttan dels en förbättrad användarupplevelse, dels högre säkerhet samt ökad tillgänglighet.

I verksamheten för ÅKF ingår allmänna prishöjningar och lönejusteringar, totalt beräknas höjningen till 2,7 %. Verksamheten för KAD regleras av avtalet med Jomala kommun och beräknas öka med 4,1 %.

EKONOMIPLAN År 2026–2027

I brist på säkra indikatorer om förändringar i kostnadsnivåer framöver förväntas en ökning av kostnader och intäkter om 2 % för verksamhetsår 2026 och 2027.

Anslag, tabeller och preliminära fördelningar som bilaga till detta dokument.

BILAGA 1 Uppgifter om redovisningen enligt debitering (2023)

SKATTEFÖRVALTNINGEN		UPPGIFTER OM REDOVISNINGEN ENLIGT DEBITERING							
Kommuner		2023 års beskattning							
Skatt, som skall betalas		36 477 325 627							
Redovisade förv - och kap. inkomstskatter		36 200 000 000							
Skatteåterbäring sammanlagt		2 820 000 000							
Lands-kap	Kommun	Namn	Kommunalskatt	Andel av samfundsskatt	Skattesats	Beskattningsbar inkomstkommunalskatt	Skattesats näringskatt	Beskattningsbar inkomstsamfundsskatt	Beskattningsbar inkomst summa
21	035	Brändö	1 856 837	221 160	17,75	10 461 054	0,20	1 105 799	11 566 853
21	043	Eckerö	3 059 994	62 202	18,50	16 540 506	0,20	311 009	16 851 516
21	060	Finström	9 352 863	464 149	19,50	47 963 401	0,20	2 320 745	50 284 147
21	062	Föglö	1 505 040	143 320	17,50	8 600 226	0,20	716 599	9 316 825
21	065	Geta	1 290 984	7 559	18,50	6 978 290	0,20	37 793	7 016 083
21	076	Hammarland	5 025 194	256 465	18,00	27 917 743	0,20	1 282 326	29 200 069
21	170	Jomala	20 083 740	1 261 637	16,50	121 719 639	0,20	6 308 187	128 027 825
21	295	Kumlinge	1 135 748	9 558	18,50	6 139 179	0,20	47 789	6 186 968
21	318	Kökar	633 627	14 755	19,75	3 208 239	0,20	73 776	3 282 015
21	417	Lemland	7 753 585	110 959	17,50	44 306 198	0,20	554 794	44 860 993
21	438	Lumparland	1 378 506	42 767	19,50	7 069 260	0,20	213 834	7 283 094
21	478	Mariehamn	45 572 334	5 113 708	17,00	268 072 554	0,20	25 568 540	293 641 094
21	736	Saltvik	5 927 174	1 126 156	18,50	32 038 780	0,20	5 630 778	37 669 557
21	766	Sottunga	369 211	13 033	18,00	2 051 174	0,20	65 166	2 116 339
21	771	Sund	3 533 658	43 122	19,50	18 121 321	0,20	215 610	18 336 931
21	941	Vårdö	1 420 019	32 051	19,00	7 473 787	0,20	160 254	7 634 041
Summa			109 898 514	8 922 600		628 661 351		44 613 000	673 274 351

BILAGA 2 Fördelning kommunandelar – Invånarantal/skattkraft

Kommun	Invånare	% invånare	% invånare	Skattkraft	% skattkraft	% skattkraft	Totalt	Totalt	Andelar	Per rat
		ÅKF	KAD		ÅKF	KAD				
Brändö	436	3,3 %	1,4 %	11 566 853	4,6 %	1,7 %	7 208	1 496	8 704	2 901
Eckerö	942	7,2 %	3,1 %	16 851 516	6,7 %	2,5 %	12 638	2 657	15 295	5 098
Finström	2 610	20,0 %	8,5 %	50 284 147	20,0 %	7,5 %	36 312	7 615	43 927	14 642
Föglö	509	3,9 %	1,7 %	9 316 825	3,7 %	1,4 %	6 905	1 450	8 355	2 785
Geta	509	3,9 %	1,7 %	7 016 083	2,8 %	1,0 %	6 075	1 288	7 363	2 454
Hammarland	1 646	12,6 %	5,4 %	29 200 069	11,6 %	4,3 %	21 994	4 625	26 619	8 873
Jomala	5 697		18,7 %	128 027 825		19,0 %		17 912	17 912	5 971
Kumlinge	290	2,2 %	0,9 %	6 186 968	2,5 %	0,9 %	4 251	888	5 139	1 713
Kökar	225	1,7 %	0,7 %	3 282 015	1,3 %	0,5 %	2 751	582	3 333	1 111
Lemland	2 127	16,3 %	7,0 %	44 860 993	17,8 %	6,7 %	30 992	6 480	37 472	12 491
Lumparland	366	2,8 %	1,2 %	7 283 094	2,9 %	1,1 %	5 176	1 084	6 260	2 087
Mariehamn	11 812		38,7 %	293 641 094		43,6 %		39 129	39 129	13 043
Saltvik	1 791	13,7 %	5,9 %	37 669 557	15,0 %	5,6 %	26 059	5 449	31 508	10 503
Sottunga	115	0,9 %	0,4 %	2 116 339	0,8 %	0,3 %	1 564	329	1 893	631
Sund	995	7,6 %	3,3 %	18 336 931	7,3 %	2,7 %	13 543	2 844	16 387	5 462
Vårdö	471	3,6 %	1,5 %	7 634 041	3,0 %	1,1 %	6 033	1 272	7 306	2 435
Summa	30 541	100 %	100 %	673 274 351	100 %	100 %	181 500	95 100	276 600	92 200

Tema: Vägledning inför en strategi till Ålands kommunförbund

1. Bakgrund – Varför behövs en strategi?

Ålands kommunförbund är ett lagstadgat organ enligt 13 kap. Kommunallagen (1997:73) för landskapet Åland, med sju definierade uppgifter. Organisationen är en politiskt ledd intresseorganisation med 14 medlemskommuner. Förbundet har en central roll i att representera och stå upp för kommunala intressen, genom att bilda opinion och aktivt driva kommunala frågor i olika forum. Uppdraget omfattar även att främja utveckling och stärka samarbetet mellan kommunerna.

Behovet av att utveckla en tydlig och konkret strategi för Ålands kommunförbund vilar på två huvudsakliga perspektiv:

1. **Organisationens komplexa karaktär:** Likt många andra intresseorganisationer är Ålands kommunförbunds roll och mandat diffus i flera avseenden. Organisationen breda ansvarsområden innebär att det finns ett ständigt behov av att balansera olika intressen och perspektiv, vilket kräver en strukturerad och målmedveten strategi.
2. **Medlemskommunernas mångfald:** De 14 medlemskommunerna representerar en bred palett av intressen, behov och prioriteringar, vilket gör det utmanande att identifiera en gemensam linje. Att kunna driva kommunala intressen på ett effektivt och gemensamt sätt förutsätter en tydlig viljeyttring och strategi som kan förena dessa områden.

Samtidigt är förbundets uppdrag att tala för övergripande kommunala intressen, vilket skapar en fragmenterad situation där många avvägningar behöver göras. Denna komplexitet riskerar att urholka förbundets förmåga att agera kraftfullt och entydigt.

Med dessa två perspektiv i åtanke är det av stor vikt att Ålands kommunförbund har en tydlig strategi som kan fungera som en gemensam riktning för alla 14 medlemskommuner. En uttalad strategi stöder förbundet att navigera i de komplexa frågor och utmaningar som organisationen och medlemskommunerna ställs inför, vilket skapar kraft att driva de kommunala intressen som förbundet har i uppdrag att bevaka.

De centrala områden som finns på förbundets hemsida är följande:

- Kommunalt självbestämmande, våra medlemmar har kompetens att avgöra hur kommunen ska utvecklas
- Kommunernas ekonomiska utrymme ska vara stabilt och långsiktigt. Det betyder att nya uppgifter från landskapet ska kunna finansieras på annat sätt än genom höjda skatter
- Arbetsgivarfrågor, kommunerna ska kunna vara attraktiva arbetsgivare till rimliga kostnader

Syftet med diskussionspunkten är att få styrelsens vägledning i centrala och potentiellt svåra frågor som kan uppstå samt väggkost inför budgetprocessen 2025.

2. Målsättningar och svåra frågor

Övergripande strategiska mål med rundabordssamtal

1. Ålands kommunförbund ska vara en trovärdig och inflytelserik aktör
2. Ålands kommunförbund ska främja samarbete och driva utveckling för en hållbar och effektiv kommunal sektor
3. Ålands kommunförbund ska verka för ökad digitaliseringsgrad och kompetensutveckling

Diskussion om generella frågor med rundabordssamtal

1. Hur ska vi balansera medlemskommunernas olika hållning?
  - Hur bör förbundet gå till väga för att säkerställa att alla kommuners röster hörs, samtidigt som vi upprätthåller en sammanhållen och kraftfull linje i våra ställningstaganden?
2. Hur ser styrelsen på att Ålands kommunförbund driver sin linje?
  - Vilka principer bör vägleda vårt påverkansarbete för att vara både kraftfulla och trovärdiga?
3. Hur ska vi prioritera mellan medlemskommunernas behov?
  - Hur kan vi säkerställa att förbundet förblir relevant och nyttigt för alla kommuner?

Sakfrågor med rundabordssamtal

4. Havsbaserad vindkraft är den mest polariserade frågan i den politiska debatten just nu. Från kommunernas perspektiv finns det både möjligheter, som ekonomisk tillväxt och hållbar energiförsörjning, men också betydande risker och hot mot lokal självbestämmanderätt och miljö. Kommunerna spelar en avgörande roll i planprocessen och rollfördelningen mellan landskapsregeringen och kommunerna är ofta föremål för diskussion.
  - Hur kan vi som förbund balansera mellan de skilda ståndpunkterna mellan våra medlemskommuner i denna komplexa fråga? Hur kan vi säkerställa att våra insatser stärker kommunernas ställning i denna process?
5. Revidering av kommunallagen innebär flera potentiella konfliktområden.
  - Kommunförbundet och Kommunala avtalsdelegationen är idag ett lagstadgat organ enligt kommunallagen ([se 13 kap. Kommunallagen](#)). Finlands kommunförbund och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) är i stället medlemsföreningar.
  - Hur ska vi förhålla oss till diskrepansen mellan lagstiftning och verklighet? Vilken ståndpunkt bör förbundet ta i förhållande till dessa förändringar?
6. Kommunsammanslagningar är inte högst på den politiska dagordningen men en återkommande frågeställning där medlemskommunerna har olika inställning. För vissa kommuner kan sammanslagningar framstå som en lösning på utmaningar, medan andra ser det som ett stort hot mot lokal identitet och självbestämmande.
  - Vilken roll bör Ålands kommunförbund spela i diskussionen? Hur kan vi bäst representera både förespråkare och motståndare inom vår medlemskrets?

3. Dokumentation och uppföljning

Sekreteraren dokumenterar diskussionen och sammanställer anteckningarna för ett förslag till strategiskt dokument som behandlas under nästa styrelsemöte.

- Nästa steg är att komma överens om uppföljningen av hur strategin implementeras och hur svåra frågor hanteras enligt den vägledning som styrelsen har gett.

§ 41/22.08.2024

Förbundsstyrelsen för Ålands kommunförbund